

Quezada⁸, dziewczyny, które zostawały *ahuianime* z całą pewnością pochodziły z ludu (*macehualli*). Najprawdopodobniej trafiały one do Mexico-Tenochtitlan jako część trybutu płaconego przez podległe prowincje⁹, choć (jak informuje Motolinía)¹⁰, mogły też dobrowolnie sprzedawać się do tej roli z powodu długów zaciągniętych w grach losowych lub, po prostu, w poszukiwaniu lepszego życia. Nieco innej informacji o sposobie stawania się „kobietą radosną”, dostarcza Sahagún w Księdze IV *Kodeksu Florentyńskiego* poświęconej astrologii i sposobom przepowiadania przyszłości. Według jego relacji, na przyszły los kobiety w dużym stopniu miał wpływ znak rządzący dniem, w którym się urodziła oraz patronujący mu bóg. Boginią mogącą doprowadzić kobietę do zawodu *ahuiani* była Xochiquetzal. Znak, któremu patronuje ona w azteckim kalendarzu dwustusześciodziesięciodniowym, zwanym *tonalpohualli*, na podstawie którego określano m.in. przyszłe losy nowonarodzonego dziecka, to *xochitl*, czyli kwiat. Jak informuje Sahagún¹¹, kobiety urodzone w dniach objętych wpływem tego znaku mogły podążyć jedną z dwóch dróg. Jeśli gorliwie wypełniały praktyki religijne ku czci bogini-opiekunki dochodziły do perfekcji w pracach domowych i były cenione za swą zręczność i umiejętności. Jeśli jednak były leniwe i zaniedbywały się w kulcie Xochiquetzal schodziły na złą drogę, nie potrafiły dobrze wypełniać swych obowiązków i zostawały *ahuianime*.

Na pierwszym obrazku widać młodą kobietę z rozwianymi włosami i radosnym wyrazem twarzy, ubraną we wzorzysty *huipil*¹² i równie ozdobną spódnicę oraz trzymającą w prawej ręce kwiaty, a w lewej wodę [il. 1].

Odnoszący się do ilustracji tekst określa ją jako *ichpuchtlaeliloc*, czyli „zła dziewczyna”. Pierwszy człon wyrazu, *ichpuchtli*, definiuje w przybliżeniu wiek przedstawionej kobiety: Sahagún¹³ określa *ichpuchtli* jako *teconeuh*, *te-ichpuch*, czyli „córka”, co należałoby rozumieć jako „dziewczyna młoda i niezamężna”. Natomiast przymiotnik *tlaeliloc*, tłumaczony przez Molinę¹⁴ jako *malvado*, *o bellaco* („zły, lub przebiegły”), odnosi się do posiadanych przez ową dziewczynę pewnych cech, najwyraźniej niepożądanych u kobiety w jej wieku. Jakie to cechy można wywnioskować z opisu poświęconego charakterystyce młodej kobiety, w którym Sahagún¹⁵ przeciwstawia dziewczynę dobrego serca, *in qualli yiollo ichpuchtli*, która według niego jest przede wszystkim czy-

⁸ QUEZADA 1996: 107.

⁹ CLENDINEN 1996: 166.

¹⁰ MOTOLINIÁ 1971: 510.

¹¹ SAHAGÚN 1988: 243.

¹² *Huipil* (z nahuatl *huipilli*) to rodzaj kobiecej tuniki noszonej w wielu społecznościach Mesoameryki Prekolonialnej, a także i dzisiaj w niektórych wspólnotach indiańskich.

¹³ SAHAGÚN 1953–82 X: 12.

¹⁴ MOLINA 1992, 2: 144.

¹⁵ SAHAGÚN 1953–82 X:12.